तथाऽपिविशेषतएवसर्वाअपि संक्षेपतःकथयामीत्याह तेजः प्रभावः श्रीः संपत् सौभगंमनोनयनाल्हादकत्वम् भगः भाग्यम् वीर्यंबलम् अंशकः विभूतिः ॥ ४० ॥ उपसंहरति एताइति एतेचविभूतिभेदामयिचित्तावतारायकल्पिताः अतोनात्रातीवाभिनिवेशःकर्तव्यइत्याह मनो विकाराएवनतुपरमार्थाः यथाकिंचित्खपुष्पादिवाङ्मात्रेणाभिधीयतेतत्तुल्याः ॥ ४१ ॥ तस्माद्वागादीन्नियच्छ आत्मानंबुद्धिम् आत्मनासत्त्व संपन्नयातयैवनियच्छ अध्वनेसंसारमार्गाय ॥ ४२ ॥ असंयमनेदोषमाह यइति असंयच्छन् नसंयच्छति ॥ ४३ ॥ परिसमाप्यते कृतकृत्यो भवतीत्यर्थः ॥ ४४ ॥ इत्येकादशेटीकायांषोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥ ॥ ७ ॥ ततःसप्तदशेपृष्टेस्वधर्मेभक्तिलक्षणे हंसोक्तंधर्ममन्वाह

तेजःश्रीःकीर्तिरैश्वर्यंह्रीस्त्यागःसौभगंभगः॥ वीर्यंतितिक्षाविज्ञानंयत्रयत्रसमेंऽशकः॥४०॥ एतास्तेकी र्तिताःसर्वाःसंक्षेपेणविभूतयः ॥ मनोविकाराएवैतेयथावाचाभिधीयते॥४१॥ वाचंयच्छमनोयच्छप्रा णान्यच्छेंद्रियाणिच ॥ आत्मानमात्मनायच्छनभूयःकल्पसेऽध्वने॥४२॥ योवैवाङ्मनसीसम्यगसंय च्छन्धियायतिः ॥ तस्यव्रतंतपोज्ञानंस्रवत्यामघटांबुवत् ॥ ४३ ॥ तस्मान्मनोवचःप्राणान्नियच्छेन्मत्परा यणः॥ मद्भक्तियुक्तयाबुध्यातततःपरिसमाप्यते ॥ ४४ ॥ इतिश्रीभागवतेमहापुराणेएकादशस्कंधेषो डशोऽध्यायः॥ १६॥ ॥७॥ ॥७॥ उद्धवउवाच यस्त्वयाऽभिहितःपूर्वंधर्मस्त्वद्भक्तिलक्ष णः॥ वर्णाश्रमाचारवतांसर्वेषांद्विपदामपि ॥ १ ॥ यथाऽनुष्ठीयमानेनत्वयिभक्तिर्नृणांभवेत्॥ स्वधर्मेणार विंदाक्षतत्समाख्यातुमर्हसि ॥ २ ॥ पुराकिलमहाबाहोधर्मंपरमकंप्रभो॥ यत्तेनहंसरूपेणब्रह्मणेऽभ्यात्थ माधव॥३॥

ब्रह्मचारिगृहस्थयोः ॥ १ ॥ कर्माहंविद्धिसात्त्वतामित्यत्र भक्त्याकृतंकर्ममोक्षसाधनंमद्विभूतिरित्युक्तम् भक्तिसाधनत्वंचकर्मणां मयोदितेष्ववहितःस्वधर्मेष्वित्यादिनातत्रतत्रोक्तम् नचकर्मानुष्ठातॄणांनियमेनभक्तिर्दृश्यते अतःपृच्छति यस्त्वयेतिसप्त भिः पूर्वंकल्पादौत्वद्भक्तिलक्षणः तद्ज्ञापकः तत्साधनमित्यर्थः वर्णाश्रमहीनानामपिद्विपदांनराणाम् ॥ १ ॥ यथायेनप्रकारेणानुष्ठीयमानेनस्व धर्मेण ॥ २ ॥ ननुसंप्रदायादेवज्ञास्यते किंपुनर्वर्णनेनतत्राह पुरेति परमकंपरमश्चासौकंसुखरूपश्चतम्यत्यम् हंसरूपेणधर्मोऽप्युक्तएवनतुयो गमात्रम् जानीतमागतंयज्ञंयुष्मद्धर्मविवक्षयेत्युक्तत्वात् ॥ ३ ॥